

PAADIEHITAJA I, II, III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid paadiehitaja I, II, III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu juurde moodustatud paadiehitajate töörühm koosseisus:

Mati Otsing	Kuressaare Ametikool
Rein Reino	Kuressaare Ametikool
Peeter Laum	AS Saare Paat
Tõnis Luik	OÜ Topplast
Kalev Kaal	AS Ridas Jaht
Aulika Riisenberg	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Harri Murd	Folkboat Baltic OÜ

Ajavahemikus 7.- 15. aprill 2003. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 18 ettevõtte (ja koolitaja) esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Paadiehitaja I, II, III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Paadiehitaja I, II, III kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud esmakordselt.

Paadiehitaja I, II, III kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 10.06. 2003. a. Rahvakunsti ja Käsitöö Kutsenõukogu otsusega nr. 3

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kutsekvalifikatsioonisüsteemis on viis taset, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi seondub paadiehitaja puidutöötlemise ja puidutoodete tootmise, kood DD, kummi- ja plasttoodete tootmise, kood DH ning metalli ja metalltoodete tootmise, kood DJ valdkondadega. Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub paadiehitaja 7. pearühma “Oskus- ja käsitöölised”, kood 73.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles: Paadiehitaja I, II, III

Inglise keeles: Boatbuilder I, II, III

Soome keeles: Veneenrakentaja I, II, III

Vene keeles: Строитель лодок I, II, III

5 KUTSEKIRJELDUS

Paadiehitaja ehitab, vormib, koostab paate, jahtlaevu, kaatreid jm. veesõidukeid kerepikkusega kuni 24 m ning paigaldab nendesse sisustust ja lisavarustust.

Paadiehitaja võib vastavalt oma ettevalmistusele töötada nii puit-, plastik- kui ka metallpaate tootvas ettevõttes või ettevõtjana.

Paadiehitaja põhilised tööülesanded on konstruktsioonelementide ja teiste detailide valmistamine, muutmine, remont, paigaldamine ja sobitamine ning konstruktsioonide valmistamine ja monteerimine.

Paadiehitaja valdab paadiehitusalaseid oskusi, tunneb materjalide omadusi, ta oskab kasutada materjalide töötlemise pinke, seadmeid, käsi-, pneumo- ja elektritööriistu. Vajalik on tehnilise dokumentatsiooni ja jooniste kasutamise oskus.

Oma tööülesannete täitmisel juhindub paadiehitaja kutsealal kasutatavatest normdokumentidest ja kvaliteedinõuetest ning järgib üldtunnustatud töökultuuri põhimõtteid.

Paadiehitaja on teadlik töötamisel esinevatest tervise- ja keskkonnariskidest (esineva võivad müra, vibratsioon, tolm jne). Töötamine kemikaalidega võib esile kutsuda allergilisi reaktsioone.

Töoga toimetulek eeldab loogilist mõtlemist, ruumilist kujutlusvõimet, liigutuste täpsust, käelist osavust, koormustaluvust, õpivalmidust ning oskust töötada meeskonnas. Vajalik on tehniline taip ning hea koordinatsioon.

---

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

I kvalifikatsiooni taotlemisel peab taotleja valdama lisaks käesoleva kutsestandardi punktides 6.1, 6.2, 6.4 ja 6.5 esitatud nõuetele punktis 6.3 esitatud erioskustest vähemalt ühte algtasemel, nõutav on vähemalt põhiharidus.

II kvalifikatsiooni taotlemisel peab taotleja valdama lisaks käesoleva kutsestandardi punktides 6.1, 6.2, 6.4 ja 6.5 esitatud nõuetele punktis 6.3 esitatud erioskustest vähemalt ühte kesktasemel, nõutav on vähemalt põhiharidus, 2-aastane erialane töökogemus ning erialane (täiend)koolitus.

Paadiehitaja III on kutseala meister, kes on valmis juhendama teisi töötajaid ja juhtima töögruppi, vastutades teiste töö korraldamise ja tulemuse eest.

III kvalifikatsiooni taotlemisel peab taotleja valdama lisaks käesoleva kutsestandardi punktides 6.1, 6.2, 6.4 ja 6.5 esitatud nõuetele punktis 6.3 esitatud erioskustest vähemalt ühte kõrgtasemel, nõutav on täiendkoolitus ning vähemalt 5-aastane erialane töökogemus, millest juhtimiskogemust peab tal olema vähemalt 2 aastat. Soovitav on keskharidus.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

- 6.1.1 Majanduse põhimõisted
- 6.1.2 Ettevõtluse alused – I, II algtase; III kesktase
- 6.1.3 Õigusaktid – I, II algtase; III kesktase
  - 1) kutsealaga seotud õigusaktid
  - 2) tööõigus
- 6.1.4 Töökeskkonna ohutus
  - 1) tööohutus, -tervishoid ja -hügieen
  - 2) tuleohutus
  - 3) keskkonnakaitse
  - 4) jäätmekäitlus
  - 5) esmaabi
- 6.1.5 Klienditeenindus
- 6.1.6 Materjalikulu ja tööaja arvestamine
- 6.1.7 Eesti keel – I, II algtase; III kesktase (vt lisa A)
- 6.1.8 Töögrupi juhtimine (III)
- 6.1.9 Arvuti kasutamine – AO7 (II); AO1-AO4, AO7 (III) (vt lisa B)

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Kutsealased põhimõisted ja -tähistused, sh kutsealased mõisted inglise keeles
- 6.2.2 Tehniline dokumentatsioon – I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.3 Kutsealal kasutatavad materjalid ning nende omadused – I algtase; II kesktase; III kõrgtase
  - 1) puitmaterjalid
  - 2) plast- ja komposiitmaterjalid
  - 3) metallid ning nende sulamid
  - 4) liimid ja hermeetikud ning nende valimine
  - 5) pinnakaitse- ja viimistlusmaterjalid
- 6.2.4 Materjalide töötlemise tehnoloogilised protsessid
  - 1) puitmaterjalide töötlemine, säilitamine ja valimine
  - 2) plast- ja komposiitmaterjalide töötlemine, säilitamine ja valimine
  - 3) metallist materjalide töötlemine, säilitamine ja valimine

- 6.2.5 Paadiehituse alused
- 1) tehniliste jooniste lugemine ja lihtsate jooniste koostamine
  - 2) paatide tüübid ja klassid
  - 3) paatide omadused (ujuvus, püstuvus, uppumatus, juhitevus jne)
  - 4) paatide ohutusnõuded
  - 5) hüdrostaatika-, hüdrodünaamika-, aerodünaamika- ja tugevusnõuded
  - 6) veekindlusnõuded
  - 7) paatide osade (kere, tekk, kiil, rool, taglas) ehitusnõuded ning nende ehitamine
  - 8) sisustusosade ehitus- ja paigaldusnõuded ning nende ehitamine ja paigaldamine
  - 9) teki ja kere varustuse valiku- ja paigaldusnõuded
  - 10) elektrisüsteemide, vee-, ventilatsiooni- ja gaasisüsteemide jm mehhanismide ja seadmete (ja nende osade) valiku- ja paigaldusnõuded
  - 11) mootorite tüübid, valik ja paigaldusnõuded
- 6.2.6 Kutsealal kasutatavad seadmed ja vahendid
- 1) käsitsemine
  - 2) ehitus ja hooldamine (II, III)
- 6.2.7 Oma töökoha korraldamine

6.3 Erioskused ja teadmised

- 6.3.1 Puupaatide ehitus
- 6.3.2 Klaasplastikpaatide ehitus
- 6.3.3 Metallpaatide ehitus

6.4 Lisaoskused- ja teadmised

- 6.4.1 Puitpaatide hooldus ja remont
- 6.4.2 Plast- ja komposiitpaatide hooldus ja remont
- 6.4.3 Metallpaatide hooldus ja remont
- 6.4.4 Mootorikütuse-, elektri-, ventilatsiooni-, heitgaaside-, gaasikütte- ja külmutusseadmete süsteemide hooldus ja remont

6.5 Isikuomadused ja võimed

- 1) loogiline mõtlemine
- 2) kontsentreerumisvõime
- 3) liigutuste täpsus ja hea koordineatsioon
- 4) kohanemisvõime
- 5) õpivalmidus
- 6) koostöövalmidus
- 7) oskus lahendada probleeme
- 8) oskus tööd analüüsida, planeerida ja korraldada (III)
- 9) valmisolek juhtida töögruppi (III)

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleshaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid